

LEGACY

YANN ARTHUS - BERTRAND

4.07.2020 > 25.10.2020

MONS / Belfort & Sint-Joris Zaal

Persdossier

Directrice van de Pôle Culture en Toerisme van de stad Bergen
Natacha Vandenberghe

Directeur van het BAM (Beaux-Arts Mons) en verantwoordelijke van de
Pôle muséal van de stad Bergen
Xavier Roland

Curator
Catherine Arthus-Bertrand

Curator van het Unesco-erfgoed bij de Pôle Muséal van de stad Bergen
Manuela Valentino

Coördinatie tentoonstelling
Bruno Vandegraaf
065 40 53 04
bruno.vandegraaf@ville.mons.be

Persverantwoordelijke
PERS BE CULTURE
General Manager : Séverine Provost
Project Coordinator : Noor Van der Poorten
noor@beculture.be - +32 475 47 29 44
+32 2 644 61 91 - beculture.be

0

INHOUD

1. Persbericht	4
2. Yann Arthus-Bertrand, UNESCO en Bergen	5
3. Biografie van Yann Arthus-Bertrand	6-7
4. Een openluchttentoonstelling	8
5. UNESCO en het erfgoed van Bergen	9-10
6. Versoepelingen binnen de Pôle Muséal	11
7. Actualiteit in onze musea	12-13
8. De tentoonstelling in de praktijk	14-15
9. De tentoonstellingcatalogus	16-17
10. Beschikbare beelden voor de pers	18-21

1

PERSBERICHT

Van 4 juli tot 25 oktober zijn in het Belfortpark en de Saint-Georgeszaal van Bergen twee tentoonstellingen te zien van de Franse milieu-activist Yann Arthus-Bertrand. Onder de noemer "LEGACY – de erfenis die we onze kinderen nalaten" tonen ze het werk en het parcours van de beroemde fotograaf, die al 40 jaar lang de schoonheid en de kwetsbaarheid van onze planeet vastlegt.

Leeuwen in Kenia of Franse fokvarkens, Marokkaanse tapijtfabrieken of rietsuiker in La Réunion, de magische schoonheid van een hartvormig eiland in Nieuw-Caledonië of de intensiteit van een Indiaas religieus festival: al bijna 40 jaar fotografeert en filmt Yann Arthus-Bertrand onvermoeibaar de natuurpracht en de culturele rijkdom van onze wereld. Doordat hij in zijn reportages de nefaste invloed van menselijke activiteiten op de planeet vastlegde, werd hij een geëngageerd milieu-activist en sinds 2009 is hij zelfs Goodwill Ambassador van het VN-Milieuprogramma.

Aan de hand van Yann Arthus-Bertrands unieke corpus aan foto's van honderden – vaak door UNESCO erkende – uitzonderlijke locaties laten de twee tentoonstellingen (georganiseerd door de Museumdienst van de stad Bergen) zien met welke grote transformaties onze planeet en haar bewoners te maken krijgen. Als zodanig geven ze een beeld van de erfenis ("legacy") we aan de komende generaties doorgeven.

In het uitzonderlijke kader van het Belfort, het hoogste punt van de stad, en het omringende park is een honderdtal van de mooiste foto's te zien uit De aarde vanuit de hemel (1992), Arthus-Bertrands bekendste project; van het boek werden immers zo'n 4 miljoen exemplaren verkocht en de openluchtexpo's zijn door 200 miljoen mensen wereldwijd bezocht. In de Saint-Georgeszaal is een selectie te zien van zijn werk van 1981 tot heden, zoals de allereerste fotoreportage over leeuwen, maar ook minder bekende projecten zoals de portretten van anonieme passanten voor het Franse weekblad L'Express en zijn acties ter ondersteuning van de agrarische wereld in Frankrijk, Argentinië en het Verenigd Koninkrijk.

De tentoonstelling krijgt steun van de Frans- en Duitstalige UNESCO-commissie in België. UNESCO heeft Arthus-Bertrands werk vanaf het begin ondersteund. Het is overigens geen toeval dat deze uitzonderlijke tentoonstelling in Bergen plaatsvindt. De hoofdstad van Henegouwen telt een opmerkelijk aantal publiek toegankelijke UNESCO-erfgoedsites: het belfort (1999), de vuursteenmijnen in Spiennes (2000) en de Grand-Hornu (2012) staan op de Werelderfgoedlijst; het jaarlijkse ritueel 'Ducasse de Mons' is erkend als meesterwerk van het immateriële erfgoed van de mensheid (2005); het Mundaneum, ook wel het 'Google op papier' genoemd, staat op de Memory of the World-lijst (2013); en in 2014 is de knowhow van het Belgische beiaardspel (onder meer te horen vanuit het belfort van Bergen) toegevoegd aan de UNESCO-lijst van immaterieel erfgoed. L'exposition bénéficie du soutien de la Commission belge francophone et germanophone pour l'Unesco. L'Unesco a soutenu dès ses débuts le travail de Yann Arthus-Bertrand. Le choix de Mons pour accueillir cette exposition exceptionnelle n'est pas un hasard. La capitale du Hainaut possède en effet un nombre remarquable de patrimoines reconnus par l'Unesco, accessibles au public : le beffroi (1999), les minières néolithiques de silex de Spiennes (2000) et le Grand Hornu (2012) figurent au Patrimoine mondial de l'Humanité ; la Ducasse rituelle de Mons (2005) est reconnue comme chef-d'œuvre du Patrimoine immatériel de l'Humanité ; le répertoire bibliographique universel du Mundaneum (2013) est inscrit sur la liste Mémoire du Monde. Et en 2014, le savoir-faire des carillonneurs belges (à écouter lors des concerts au beffroi de Mons) a été ajouté par l'Unesco à la liste du Patrimoine immatériel.

www.yannarthusbertrand.org

2 YANN ARTHUS-BERTRAND, UNESCO EN BERGEN

Vandaag, staan het milieu en het behoud van uitzonderlijke locaties meer dan ooit centraal in burgerlijke en culturele kwesties. Door zijn wijze blik heeft **Yann Arthus-Bertrand** in zijn werk « **La Terre vue du ciel** » een grote meerderheid aan door de internationale organisatie erkende of nog te erkennen sites weerhouden. Het was tijdens de eerste conferentie in Rio in 1992 dat de mens besloot om een staat van de wereld en zijn bewoners vóór het jaar 2000 op te stellen.

De “bestseller”, met vier miljoen verkochte exemplaren, werd trouwens van bij het begin door UNESCO ondersteund. Het vormt een opmerkelijke inventaris van locaties op aarde vanuit de lucht gezien, samengesteld door de kunstenaar. In het kader van het jaar UNESCO 2020 was het dan ook vanzelfsprekend om deze geëngageerde man uit te nodigen die al tientallen jaren aandacht besteedt aan uitzonderlijke locaties in Bergen. Zijn vogelperspectief, de integriteit van de sites, de schoonheid maar ook de kwetsbaarheid van deze locaties over de hele wereld benadrukt de waarde van het omvangrijke werk, dat startte in de jaren 90. Door zijn engagement wordt hij in 2009 benoemd als “Goodwill - Ambassadeur” van het VN-programma voor het Milieu (UNEP).

De adembenemende foto's en beelden laten toe om dit gemeenschappelijk erfgoed van de mensheid te behouden en het grote publiek bewust te maken van de noodzaak om deze sites te beschermen. De uitdagingen met betrekking tot duurzame ontwikkeling staan eveneens centraal. Voor Yann Arthus Bertrand zijn er soms duistere gedachten, omdat de camera wijst op de resultaten van het slechte beheer van bepaalde sites die sinds de industriële revolutie door de mens worden uitgebaat. Misschien is het dan toch nog niet te laat? Hoe zit het met de eco-verantwoordelijkheid van elk wezen op onze planeet? Deze doelstellingen komen overeen met die van de UNESCO: hoe kunnen deze sites of dit immaterieel erfgoed, die ons toebehoren en aan toekomstige generaties moeten nagelaten worden, vrijwaren? Hier in Bergen en overal ter wereld.

Bergen is een van de zeldzame steden met nogal veel UNESCO-erfgoedsites: het belfort (1999 - Werelderfgoed), de neolithische vuursteenmijnen van Spiennes (2000 - Werelderfgoed), de “Ducasse de Mons” (2005 - Immaterieel erfgoed van de mensheid), en in de buurt,

“Le Grand-Hornu” (2012 - Werelderfgoed in het kader van de collectieve kandidatuur van de mijnsites van België en Frankrijk) en het bibliografische repertorium van het Mundaneum (2013 - het Geheugen van de Wereldprogramma). Bovendien is de beiaardcultuur in België sinds 2014 opgenomen in het UNESCO-register van beste praktijken op het vlak van de vrijwaring van immaterieel cultureel erfgoed. Al meer dan 20 jaar benadrukken deze erkenningen de kwaliteit en de waarde van het uitzonderlijk erfgoed dat moet worden bewaard.

De UNESCO wil door middel van het Werelderfgoedverdrag van 1972, uitzonderlijke culturele of natuurlijke sites zo goed mogelijk behouden voor de toekomstige generaties. Meer dan 190 lidstaten, waaronder België, hebben het Verdrag voor de bescherming van het natuurlijk en cultureel erfgoed van de wereld ondertekend.

Tegelijkertijd staan de bescherming en de opwaardering van het immaterieel cultureel erfgoed, sinds de goedkeuring van het verdrag in 2003, centraal in de missie van de UNESCO. In de huidige context van globalisering is het verdedigen en waarderen van tradities en levende expressies een belangrijke factor in het behoud van culturele diversiteit. Dat is onder andere het geval voor de rituele “Ducasse de Mons”, beter bekend als de „Doudou”.

Als er in Bergen een symbolisch en uitzonderlijk erfgoed is, dan is dat het belfort. Het werd gebouwd tussen 1662 en 1669 en is een belangrijk element van het erfgoed en het landschap. Het kostte 31 jaar aan renovaties aan de binnen- en buitenkant om het gebouw in juli 2015 weer open te stellen voor het publiek. Met zijn hoogte van 87 meter en zijn 49 klokken heeft het gebouw de eeuwen doorstaan. De barokke stijl, vernieuwend voor die tijd, is ontstaan uit een zeer rijke geschiedenis en architectonische invloeden die toen Bergen bereikten. Het is een symbool van de burgerlijke vrijheid en is sinds 1999 ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van de mensheid. Vandaag is het een interpretatiecentrum geworden en heeft het zich gepositioneerd als een cultureel parel dat culturele diversiteit samenbrengt en het „samenleven” bevordert door middel van verschillende projecten, waaronder de tentoonstelling van Yann Arthus Bertrand, die de kern van deze dynamiek vormt.

3 BIOGRAFIE

YANN ARTHUS-BERTRAND

Yann Arthus-Bertrand, geboren in 1946, heeft zich altijd gepassioneerd voor de dierenwereld en natuurlijke ruimtes. Op 20-jarige leeftijd verhuisde hij naar Midden-Frankrijk en beheerde hij een natuureservaat. Op zijn dertigste vertrekt hij naar Kenia, vergezeld door zijn vrouw Anne met wie hij een onderzoek start naar het gedrag van een leeuwenfamilie in het Masai Mara-reservaat en dit voor een periode van drie jaar. Heel snel gebruikt hij de camera om naast het schrijven zijn observaties vast te leggen. Om de kost te verdienen, is hij ook een luchtballonvaarder. Hij ontdekt zo de wereld vanuit de lucht gezien en wijdt zich aan luchtfotografie omdat het een andere realiteit van een territorium en zijn hulpbronnen onthult. Het is echt op dit moment dat hij zijn roeping vindt: de schoonheid van de aarde maar ook van de impact van de mens op de planeet op beeld vastleggen.

Door dit avontuur verschijnt in 1981 zijn eerste boek *Lions*, leeuwen die Yann Arthus-Bertrand graag voorstelt als zijn 'eerste fotografieleraren'.

Yann wordt fotograaf voor grote reportages en werkt samen met media als National Geographic, Géo, Life, Paris Match, Figaro Magazine etc.

Geleidelijk aan begint hij aan persoonlijker werk, onder andere over de relatie tussen mens en dier waaruit de boeken *Bestiaux et Chevaux* (Beesten en Paarden) zullen voortvloeien. In 1991 richtte hij *Altitude* op, het eerste agentschap voor luchtfotografie ter wereld.

Ter gelegenheid van de eerste conferentie in Rio in 1992 besluit Yann Arthus-Bertrand een groot fotografisch project op te starten voor het jaar 2000 over de toestand van de wereld en haar inwoners: het is *La Terre Vue Du Ciel* (De wereld vanuit de lucht gezien). Het boek wordt een internationaal succes met meer dan 3 miljoen verkochte exemplaren en de buitenlucht fototentoonstelling, gepresenteerd in een 100-tal landen, telde ongeveer 200 miljoen toeschouwers.

De fotograaf breidt zijn inzet voor het milieu verder uit en richt de GoodPlanet-stichting op. Deze niet-gouvernementele organisatie houdt zich sinds 2005 bezig

met milieueducatie en de strijd tegen klimaatverandering en de gevolgen ervan.

Binnen de stichting ontwikkelt Yann het project *6 milliards d'autres* (6 miljard anderen) dat op 7 oktober 7 milliards d'autres (7 miljard anderen) wordt. Het principe is eenvoudig: de 7 miljard inwoners van de planeet ontmoeten en hun getuigenissen verzamelen. Tot op heden zijn er meer dan 6000 getuigenissen gefilmd in 84 landen. Van de Braziliaanse visser tot de Chinese winkelier, van de Duitse kunstenaar tot de Afghaanse boer, ze hebben allen dezelfde vragenlijst over hun angsten, dromen, beproevingen, hopen beantwoord: een veertigtal essentiële vragen stellen ons in staat te ontdekken wat ons onderscheidt of wat ons verbindt.

Tegenwoordig wordt Yann Arthus-Bertrand meer beschouwd als een milieuactivist dan als een succesvolle fotograaf. Het is door deze toewijding dat hij op 22 april 2009 wordt benoemd tot "Goodwill Ambassador" van het United Nations Environment Program (UNEP).

Tegelijkertijd is hij de auteur van *Vu du Ciel* (Gezien vanuit de lucht), een televisiedocumentaireserie waarin elke aflevering een bepaalde ecologische kwestie onderzoekt. De show wordt momenteel geëxporteerd naar 49 landen over de hele wereld.

Met deze televisie-ervaring maakt Yann Arthus-Bertrand een speelfilm, *HOME*, over de toestand van onze planeet. Deze film, die op 5 juni 2009 gelijktijdig op televisie, op internet, op dvd en in bioscopen over de hele wereld werd uitgebracht, en meestal gratis, werd bekeken door bijna 600 miljoen toeschouwers in meer dan 100 landen.

In 2011 regisseerde Yann Arthus-Bertrand twee korte films voor de Verenigde Naties, de eerste voor het Internationale Jaar van de Bossen en de tweede over woestijnvorming, beide vertoond op algemene vergaderingen.

In 2012 richt hij Hope Production op, een VZW. Het is binnen dit productiebedrijf dat hij samen met Thierry Piantanida en Baptiste Rouget-Luchaire de film *'La soif du monde'* regisseert, die in avant-première op het 6e

World Water Forum wordt vertoond en in prime time wordt uitgezonden op France 2 op 20 maart 2012.

Nog met Hope Production maken Yann en Michael Pitiot de film 'Planète Océan', die in juni 2012 in avant-première wordt vertoond op Rio+20, tijdens de World Environment Summit van de Verenigde Naties. Tegelijkertijd start de GoodPlanet Foundation het 'Programme Océan', bedoeld om het grote publiek bewust te maken van de bescherming van mariene ecosystemen. In dit programma staat de publicatie van het boek "L'homme et la mer" door Editions de la Martinière centraal; het is in de boekhandels beschikbaar op 18 oktober.

In 2012 begint Yann met het draaien van zijn film volgende speelfilm genaamd "Human". Zo tussen "Home" en het project "7 milliards d'autres" bestaat "Human" uit een reeks interviews van mensen van allerlei afkomsten in meer dan 45 landen, en van luchtfoto's verzameld over de hele wereld. De opnames vinden plaats sinds juni 2012 in zeer diverse landschappen. In het bijzonder vanaf januari 2014 in Thailand, Antarctica, Dubai, Brazilië, Pakistan, Cuba of nog Japan. De film zal in 2015 beschikbaar zijn en in première gaan bij de Verenigde Naties in aanwezigheid van de Algemene Secretaris Ban Ki-moon.

In juli 2013 opent Yann Arthus-Bertrand zijn fotografieatelier in Parijs (15 rue de Seine - 75006). Deze gezellige plek, waar iedereen welkom is, heeft als objectief om iedereen toe te laten zijn manier van werken te ontdekken, beter te begrijpen wat er achter elke foto schuilt en zijn team te kunnen ontmoeten (www.atelieryannarthusbertrand.com).

In 2015 wordt zijn film Human gelijktijdig vertoond op het Filmfestival Mostra van Venetië en op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in aanwezigheid van Ban Ki-Moon. Door zijn vele getuigenissen vol liefde, geluk, maar ook haat en geweld confronteert Human ons met de Ander en brengt het ons terug in ons eigen leven. Deze langspeelfilm getuigt meer dan ooit van de wens van Yann om een collectief en verantwoordelijk geweten te wekken met het oog op een wijde bewustmaking. Hetzelfde jaar, en ter gelegenheid van de Cop21, stelt

Yann een andere film voor. Het is Terra die het grote epos van de levenden vertelt.

2019: release van de speelfilm Woman, mede geregisseerd door Anastasia Mikova. Het vervolg op Human, maar deze keer bestaat de film alleen uit interviews met 3000 vrouwen in 40 landen.

Het werk van Yann Arthus-Bertrand getuigt over zijn verlangen om een collectief en verantwoordelijk geweten op te wekken. In dit perspectief van bewustwording bij de grootste groep.

Alle films die door de HOPE-structuur zijn geproduceerd, zijn gratis beschikbaar voor NGO's, verenigingen en scholen als onderdeel van milieueducatieprogramma's.

© DR

4 EEN OPENLUCHTTEN-TOONSTELLING

Xavier ROLAND, directeur van de Pôle Muséal

Het DNA van de Pôle Muséal, het netwerk van musea van de stad Bergen, ligt in zijn sterke verankering in de stedelijke en landelijke ruimte van Bergen. Wanneer het Mons Memorial Museum de programmering van de herdenkingen op het grondgebied van Bergen verzorgt, wanneer het BAM een tentoonstelling over Niki de Saint-Phalle organiseert met de integratie van sculpturen in de openbare ruimte of vandaag met Yann Arthus-Bertrand die wordt geëerd in de Salle Saint Georges en in het park van het Belfort, ondersteunt dezelfde overtuiging onze aanpak: een sterk verlangen om kunst en erfgoed te vermengen met het dagelijkse leven van de burgers. Een gedeelde ambitie om onze geschiedenis, onze werken opnieuw te verbinden met de huidige maatschappelijke stromen. Hierbij aarzelen we niet om de oude voorschriften voor het tentoonstellen of consumeren van kunst omver te gooien.

De context van onze samenleving dwingt ons om actie te ondernemen. Met andere woorden: er staat zoveel op het spel dat het als openbare dienst ondoordacht zou zijn om binnen onze vier muren te blijven handelen, zonder zelfs maar de vraag te stellen hoe musea kunnen bijdragen aan de collectieve en maatschappelijke inspanningen voor een meer rechtvaardige en meer milieubewuste samenleving.

Commissaris Catherine Arthus-Bertrand aan het woord:

« De luchtfoto's die zijn geselecteerd voor het Belfortpark weerspiegelen de verscheidenheid aan natuurlijke omgevingen, de uitingen van het leven en ook de voetafdruk van de mens en de schade aan de omgeving. Ze vertegenwoordigen een 'stand van zaken' van de planeet en zetten de bezoeker aan tot nadenken over onze toekomst. De inrichting in het park van het Belfort omvat geen thema's en geen uitgestippelde parcours maar een vrije wandeling waarbij iedereen verder kan kijken dan de visuele kwaliteit van de foto's en het lezen van teksten als 'beeld vanuit de lucht', de grenzen bestaan niet, we leven allemaal op dezelfde aarde.»

© Yann Arthus-Bertrand

5 UNESCO EN HET ERFGOED VAN BERGEN

UNESCO, de organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur werkt aan het bevorderen van de identificatie, de bescherming en het behoud van erfgoed dat als uitzonderlijk wordt beschouwd (Werelderfgoed), ongeacht of het om cultureel of immaterieel erfgoed gaat. Het richt zich ook op immateriële culturele evenementen zoals dansen, muziek, ambachten en natuurgebieden. Het programma Memory of the World werd opgestart in 1992. Deze uitvoering is ontstaan uit het besef van de alarmerende staat van het behoud van het documentair erfgoed en de precare toegankelijkheid ervan in verschillende regio's van de wereld en bevordert uitzonderlijke archieven met een universele roeping. Tot slot zijn de wereldwijde UNESCO Geoparken uniforme geografische gebieden waar locaties en landschappen van internationale geologische betekenis worden beheerd volgens een globaal concept van bescherming, educatie en duurzame ontwikkeling.

• Het Belfort van Bergen

Het Belfort van Bergen is sinds 1999 erkend door **UNESCO** in het kader van de 'Belforten van België en Frankrijk' en vormt een opmerkelijke architecturale getuigenis. Het is het enige Belfort in barokstijl in België en werd tussen 1661 en 1672 opgericht door Louis Ledoux (architect-beeldhouwer) en Anthony Vincent (architect-landmeter). Het bouwwerk is een symbool van de stad Bergen en een belangrijk oriëntatiepunt. Het werd gebouwd nadat de 'Tour à l'horloge' (klokkentoren) instortte door verval. Met name omwille van redenen van civiele bescherming, werden de autoriteiten gedwongen om een nieuwe toren in de stijl van die tijd te bouwen. Zonsopgang, openen van de deuren, avondklok, werk- en rusttijden, brandalarm enz. Het belfort bepaalt door middel van de wachter het ritme van het dagelijks leven.

Deze fantastische omgeving herbergt een interpretatiecentrum dat gewijd is aan zijn geschiedenis en zijn erkenning als UNESCO-erfgoed. Via de panoramalift (her)ontdekt u het panorama via de Fenêtres du Temps, vier innovatieve multimediaschermen.

Sinds 2016 is de knowhow van de beiaardiers door UNESCO erkend als Immaterieel Erfgoed van de

Mensheid. Ontdek het hele jaar door de magie van de klokken en de beiaard door een bezoek te brengen aan de cabine van de beiaard en de klokken op een hoogte van 47 m (uitzonderlijke opening van deze ruimte voor concerten).

Het hele jaar door worden er in de tuin of in het gebouw verschillende activiteiten georganiseerd: beiaardconcerten op zondag, nachtelijke openingen, rondleidingen, banketten en concerten in de tuin.

• Ducasse-ritueel in Bergen en Doudou

In Bergen is de Doudou de populaire naam voor een week van gezamenlijke feestvreugde die begint in het weekend van de Heilige Drievuldigheid. Het Ducasse-ritueel is het hoogtepunt. De oorsprong dateert uit de XIVe eeuw. Het wordt gekenmerkt door vier hoogtepunten :

- het naar beneden halen van de reliekschrijn van de Heilige Waldetrudis, stichter van de stad ;
- de Processie op zondagochtend ;
- de Beklimming met de Gouden Koets, aan het einde van de Processie ;
- het Gevecht, 'lumeçon' genaamd, het moment waarop Sint-Joris de Draak verslaat en dat elk jaar duizenden mensen samenbrengt.

Het uitzonderlijke evenement wordt erkend als Meesterwerk van het mondelinge en immaterieel erfgoed van de Mensheid (Unesco, 2005). Het brengt elk jaar een steeds groeiende menigte samen.

Om dit erfgoed te behouden, werd in 2015 het **Museum van de Doudou** opgericht. Van de originaliteit van het Ducasse-ritueel van Bergen tot de legende van Sint-Joris, tussen realiteit en verbeelding, streeft het Museum van de Doudou er met name naar om de verschillende aspecten van deze universele en eeuwenoude geschiedenis te begrijpen en te promoten. De ruimte nodigt de bezoeker uit om dit uitzonderlijk erfgoed te ontdekken, en wordt benadrukt aan de hand van verschillende perspectieven : historisch, antropologisch, wetenschappelijk, artistiek, seculier of religieus.

• Neolithische vuursteenmijnen van Spiennes en Silex's

De archeologische site van Spiennes werd **in 2000 erkend door UNESCO** en is een van de oudste en grootste vuursteenmijncentra van Europa. De site is bestrooid met mijnschachten en strekt zich uit over 100 hectare, op 6 km van de stad Bergen.

Door mijnschachten tot 16 meter diep te graven, ontwikkelde de neolithische mens de technieken om grote vuursteenplaten, soms met een gewicht van enkele honderden kilo's, te ontginnen. Hij ontwikkelde ook een specialisatie in bewerkingstechnieken die vandaag worden erkend als een getuigenis van het menselijk genie.

SILEX'S, een interpretatiecentrum voor de neolithische vuursteenmijnen van Spiennes, ligt in het hart van een Natura 2000-gebied en maakt het mogelijk om alle facetten van deze archeologische site met een internationale reputatie te begrijpen.

Photo Doudou © Ville de Mons / Oswald Tlir

Photo Beffroi © Visitmons / Grégory Mathelot,
Photo Sile'x © Silex - Serge Brison

6 VERSOEPELINGEN BINNEN DE PÔLE MUSÉAL

De Pôle Muséal van Bergen bestaat uit 11 sites verspreid over het hele grondgebied van de stad Bergen: de oude Slachthuizen, de Artotheek, het BAM (Beaux-Arts Mons), het Belfort, het Magasin de Papier, het Van Gogh huis, het Mons Memorial Museum, het Museum van de Doudou, de zaal Saint-Georges, Silex's en de Schat van de Heilige Waldetrudis.

In het kader van de versoepelingen, openen de volgende musea opnieuw hun deuren voor bezoekers: Belfort, BAM, MMM, Museum van de Doudou, Artothèque, Maison Van Gogh en Silex's. Vanaf 4 juli wordt de tentoonstelling Yann Arthus-Bertrand geopend voor het publiek in het park van het Belfort en in de zaal Saint-Georges.

Om het publiek in de best mogelijke omstandigheden te ontvangen, heeft de Pôle Muséal nieuwe maatregelen toegepast.

3 essentiële punten moeten worden onthouden :

- **de openingstijden zijn bijgewerkt; onze musea zijn uitsluitend geopend van 12:00 tot 18:00 uur ;**
- **tijdens uw bezoek is het dragen van een masker verplicht ;**
- **Tickets moeten vóór uw bezoek online worden aangekocht via www.visitmons.be of telefonisch op 065/33.55.80 (van maandag tot zondag van 10:00 tot 12:00 uur en van 14:00 tot 17:30 uur. De betaling gebeurt met de kredietkaart en het e-ticket wordt via e-mail verzonden).**

In elk museum gelden specifieke maatregelen waarvan u de details kunt vinden op de website www.polemuseal.mons.be

Dans l'ordre : Photo BAM © Ville de Mons / Oswald Tlir, Maison Van Gogh ©Jean-François Berhin

7 ACTUALITEIT IN ONZE MUSEA

• De tentoonstelling « Ecole de Mons 1820-2020. Twee eeuwen artistiek leven » in het BAM

Het BAM (Beaux-Arts Mons) presenteert de tentoonstelling 'École de Mons. 1820 – 2020. Twee eeuwen artistiek leven.' Voor de allereerste keer is er een expo die getuigt over de manier waarop de Stad van de Doudou in twee eeuwen tijd een plek heeft veroverd als cultuurstad, waarbij het kunstonderwijs centraal staan, samen met de musea en de artiesten die actief zijn in de stad. Maar bestaat er wel echt een 'School van Bergen' die een doctrine zou claimen?

In het begin van de 19e eeuw had Bergen, net als Brussel, Gent of Antwerpen een academie om kunstenaars op te leiden, een museum om werken te verwerven, en organiseerde de stad driejaarlijks een beurs. Dankzij deze instellingen ontstond er een kunststroming die zich gedurende de hele 20e eeuw ontwikkelde dankzij bijdragen van tal van artiesten. Hoewel ze een belangrijke carrière hebben gehad, zijn de meesten van hen onterecht in de vergetelheid geraakt. Deze originele tentoonstelling vertelt de bewogen en rijke geschiedenis van deze 'School van Mons': ze toont een uitgebreide en eclectische verzameling werken waarin groepen kunstenaars, die verhaallijnen delen, zich weten te onderscheiden.

Deze panoramische tentoonstelling, gecureerd door Denis Laoureux, geeft een overzicht van het artistieke leven in de provinciestad en is opgesplitst in vier grote delen. In de eerste plaats vertelt hij over het ontstaan van de kunstgemeenschap in de 19e eeuw aan de hand van de verschillende instellingen. Het tweede deel 'tussen droom en werkelijkheid', roept het idee van continuïteit op met de verschijning van de club 'Goede wil' en later de groep Nervia, die zich kenmerken door het te allen prijze afwijzen van de avant-garde. Daarna ziet de tweede helft van de 20e eeuw, 'Tussen abstractie en vervorming', de opkomst van talrijke collectieven die zelf de mediatie van hun werk organiseren – Hainaut cinq, Cuesmes 68, Maka, ... - en die zo de kunstwereld opnieuw dynamiseren, samen met de renovatie van het Musée des Beaux-

Arts. Tenslotte probeert het laatste deel van de tentoonstelling het hedendaagse Bergense kunstleven zo dicht mogelijk te benaderen, met een moeilijke selectie die gelinkt is aan objectieve criteria zoals transmissie of het winnen van een prijs.

Aan de hand van meer dan 150 werken, waaronder schilderijen, sculpturen, tekeningen, maar ook foto's, video en zelfs installaties, ontdekken we een honderdtal artiesten die actief waren – of nog steeds zijn – in Bergen. Zowel werken van Bergense kunstenaars als van kunstenaars op doorreis werden geselecteerd door curator Denis Laoureux op basis van een thema of een periode die de esthetische verbanden blootlegt met de geschiedenis van Bergen die de tentoonstelling beslaat. Zo is er een hommage aan de Bergense etstraditie, dankzij de zeer bedrijvige atelierbazen Auguste Danse of Gabriel Belgeonne, die overal in Europa hebben geëxposeerd en talrijke studenten hebben opgeleid. Naast heel wat gerenommeerde artiesten als Anto-Carte, Fernand Dumont of Marcel Lefrancq, houdt de expo er aan om eveneens beroep te doen op virtuoze kunstenaars met prachtige werken die het statuut van 'provinciekunstenaars' hebben, zoals Antoine Bourlard en Cécile Douard, Victor Dieu en nog vele anderen. De hedendaagse kunst wordt niet vergeten – hoewel die zich pas laat installeerde in Bergen, door de transformatie van de academie in hogeschool, in 1976. Artiesten zoals Philippe Bouillon (Prijs van de Jonge Belgische Schilderkunst 1994), Pierre Liebaert (Prix du Hainaut 2017) of het collectief Void, dat een installatie presenteert, worden ook getoond.

• Het Mons Memorial Museum

Een museum van de samenleving, een plaats om na te denken, vragen te stellen... Zoveel benamingen om het Mons Memorial Museum te definiëren! Wij nodigen hier bezoekers van alle leeftijden uit om na te denken over de vele en complexe realiteiten van oorlogsvoering. Een grote permanente tentoonstelling confronteert het publiek met de militaire geschiedenis van de regio Bergen van de Middeleeuwen tot de XXe eeuw. Het parcours is gericht op de gebeurtenissen van de twee wereldoorlogen. Door het lot van de mannen en vrouwen die getuige waren van de gebeurtenissen, wordt de bezoeker ondergedompeld in het dagelijks leven van soldaten en burgers in tijden van oorlog.

Momenteel is de tentoonstelling „Expérience immersive Libération 1944“ niet toegankelijk maar wij hopen het publiek weldra te kunnen verwelkomen.

• De Artothèque

De Artothèque is tegelijkertijd een centrum voor reserve, onderzoek, restauratie en erfgoedstudie en verzamelt collecties die niet permanent tentoongesteld worden op andere museumsites. Naast zijn missie van conservatie speelt deze plaats ook een belangrijke rol in de valorisatie van het Bergense erfgoed door het virtueel toegankelijk te maken, maar ook door een deel van de sluier op te lichten over de "verborgen" beroepen van de musea.

*Dans l'ordre : Photo MMM © F. Brix
Photo Artothèque © C. Carpentier*

8 DE TENTOONSTELLING IN DE PRAKTIJK

Maatregelen van toepassing om de tentoonstelling te ontdekken

In het kader van de pandemie die België treft zijn er specifieke richtlijnen na te gaan om het comfort te garanderen tijdens uw bezoek en voor ieders veiligheid :

- Verplichte toepassing van barrièremaatregelen :
 - › dragen van een masker, indien nodig zijn er maskers te koop aan het onthaal van het museum
 - › verplichte afstand van 1,5 m
 - › Tickets moeten vóór uw bezoek online worden gekocht. Anders aankoop ter plaatse (met voorkeur voor elektronische betaling)
- Een specifieke bewegwijzering begeleidt u tijdens uw bezoek en toont aan in welke richting u zich moet bewegen om kruisingen met andere personen te voorkomen.
- De wachtrijen buiten zullen op een specifieke manier worden georganiseerd
- De souvenirwinkels in de musea blijven gesloten

• In de Sint-Joris zaal :

- Aanpassing van de openingsuren: open van dinsdag tot zondag van 12:00 tot 18:00 uur. Avondopening tot 20:00 uur op zaterdag (tot eind augustus)
- Dragen van een masker verplicht tijdens het bezoek
- Tickets moeten vóór uw bezoek online worden gekocht
- Het aantal toegelaten personen in de Sint-Joris zaal bedraagt 20 personen per uur

• In het park van het Belfort :

- Aanpassing van de openingsuren: open van dinsdag tot zondag van 12:00 tot 18:00 uur. Avondopening tot 20:00 uur op zaterdag (tot eind augustus)

- Dragen van een masker aanbevolen tijdens het bezoek van de tentoonstelling in het park
- Gratis bezoek aan de tentoonstelling in het park maar tickets moeten vóór uw bezoek worden gekocht* om wachtrijen aan de ingang te voorkomen
- Het maximum aantal toegelaten personen in het park van het belfort bedraagt 300 personen per uur

Pour garantir le confort de visite et la sécurité de tous, dans le contexte de pandémie qui touche la Belgique depuis plusieurs mois, des mesures spécifiques sont à respecter :

- Respect et application obligatoire des gestes barrières :
 - › Port du masque – le cas échéant des masques réutilisables sont en vente à l'accueil de nos musées
 - › Respect de la distanciation sociale entre les visiteurs (1.5m)
 - › Achat des tickets avant la visite. En dernier recours, achat sur place (paiement par terminal électronique sera préconisé)
- Respect de la signalétique spécifique pour guider la visite et du sens de circulation pour éviter le croisement de public.
- Respect des files en extérieur
- Fermeture des boutiques des musées

• Tickets kopen

Je kunt het best uw ticket kopen voor het bezoek :

- online op www.visitmons.nl
- per telefoon op het nr 065/33.55.80 – Van maandag tot zondag : 10.00 u tot 12 u en 14.00 u tot 17.30 u. Betaling per kredietkaart en verzending ticket per e-mail

Tarieven: 6€ (volle tarief) ; 4€ (verminderd tarief).

De openluchttentoonstelling bij het Belfort is gratis.

Op vertoon van een Yann Arthus-Bertrand tentoonstellingsticket op een van de UNESCO sites in beheer door de stad Mons (Belfort, Musée du Doudou, Silex's), geniet u bij deze van het verminderd tarief van 3€.

• Praktische informatie

Sint-Joris Zaal

Grand-Place - 7000 Mons

www.sallesaintgeorges.mons.be

Belfort

Parc du Château - 7000 Mons

Openluchttentoonstelling

www.beffroi.mons.be

• Openingsuren

Van dinsdag tot zondag van 12.00 tot 18.00 uur.
Avondopening tot 20:00 uur op zaterdag.(tot eind augustus)

9 DE TENTOONSTELLINGS-CATALOGUS

Een catalogus met 144 rijkelijk geïllustreerde bladzijden, werd voor deze tentoonstelling opgesteld. Het wordt verkocht aan de prijs van 26€

- Texten van Yann Arthus-Bertrand, Françoise Jacquot, Agnès Grégoire en Antoine Rochard, Gérard Mermet, Julien Leprovost
- Iconografische selectie : Catherine Arthus-Bertrand en Françoise Jacquot
- Cataloguscoördinatie : Manuela Valentino (Conservator van het UNESCO-erfgoed)
- Drukker : Snel
- Indeling : Pomeline Marin

• Overzicht

- Voorwoord van de burgemeester en de schepen van cultuur.
- Inleidende text door Yann Arthus-Bertrand.
- 1 hoofdstuk over Mons en de UNESCO opgesteld door de conservator van het UNESCO-erfgoed.
- 5 hoofdstukken over de belangrijkste delen van de tentoonstelling (Kenya, Vee, De aarde vanuit de lucht gezien, Echte « mensen », Het Magadimeer).
- Gedetailleerde fotobijschriften.
- Één geïllustreerde biografie van de kunstenaar.

10 BESCHIKBARE AFBEELDINGEN VOOR DE PERS

VOORAFGAANDE NOTA VOOR JOURNALISTEN

Van de ter beschikking gestelde en hieronder vermelde beelden, mag de pers 3 beelden per artikel gebruiken, in een formaat kleiner dan of gelijk aan 1/4 van de pagina en op voorwaarde dat het artikel de tentoonstelling promoot en dat elk beeld wordt gepubliceerd met de titel, de GPS-coördinaten, het volledige onderschrift van het beeld en de website www.yannarthusbertrand.org.

Als sommige media een grotere publicatie willen produceren, moeten ze onderhandelen over het gebruik van het aantal beelden en het reproductieformaat van de beelden. Hiervoor moet contact worden opgenomen met de fotograaf via de dienst Communicatie van de stad Bergen.

© Copyright

Bagnères de Poulard, Landbouwsalon, Parijs
© Yann Arthus-Bertrand

© Copyright

Troep leeuwen, nationaal reservaat van Masai Mara, Kenia
© Yann Arthus-Bertrand

© Copyright

Mr. Jean-Luc Ninert, mijnwerker
© Yann Arthus-Bertrand

Toelichting van de afbeeldingen

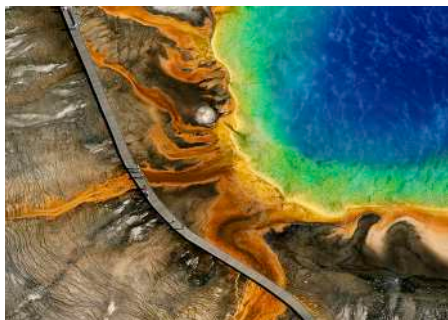
Bagnères de Poulard, varken Large White vier jaar oud, weegt 502 kg en is 1,15 meter groot, met zijn eigenaar Henri Bordes. (Landbouwsalon, Parijs)

Toelichting van de afbeeldingen

Eerste regen in april, de jonge leeuwen dansen van vreugde in de regen.

Toelichting van de afbeeldingen

Mr. Jean-Luc Ninert, mijnwerker

© Copyright

Warmwaterbron van de grand prismatic, nationaal park van Yellowstone, Wyoming, Verenigde Staten
© Yann Arthus-Bertrand

Toelichting van de afbeeldingen

WARMWATERBRON VAN DE GRAND PRISMATIC, NATIONAAL PARK VAN YELLOWSTONE, WYOMING, VERENIGDE STATEN (44° 31' N – 110° 50' W).

Yellowstone bevindt zich op een vulkanische vlakte dat zich uitstrekt over de staten Montana, Idaho en Wyoming en is opgericht in 1872. Het is daarmee het eerste en oudste nationale park ter wereld. Terwijl de Verenigde Staten de "Verovering van het Wilde Westen" voltooiden de laatste buffels slachtten, hadden sommigen het gevoel dat de natuur moest worden beschermd. Het park is 9000 km² groot en bevat de grootste concentratie geothermische fenomenen ter wereld met meer dan 300 geisers en duizenden fumarolen en warmwaterbronnen. Met een diameter van 112 m is de Grand Prismatic het grootste thermisch bekken van het park en het derde grootste ter wereld. Het kleurspectrum waarnaar het is vernoemd, is ontstaan door de diepte van het water in het centrum en de aanwezigheid van microscopische algen rondom het bassin waarvan de groei in het warme water verschilt in functie van de temperatuur. Het nationaal park van Yellowstone is sinds 1976 een biosfeerreservaat dat in 1978 op de UNESCO-werelderfgoedlijst is geplaatst en ontvangt jaarlijks bijna 4 miljoen bezoekers, voornamelijk tussen mei en oktober. Het Noord-Amerikaanse continent, waar de vijf meest bezochte natuurgebieden ter wereld zich bevinden, onthaalde in 2017 meer dan 137 miljoen buitenlandse toeristen, wat meer dan 10 % is van de 1,326 miljard buitenlandse toeristen dat jaar. Toerisme is goed voor meer dan 10 % van het wereldwijde BNP. Hoewel de toerisme- en reissector voor 277 miljoen rechtstreekse, onrechtstreekse en aanverwante jobs zorgt, heeft hij een negatieve invloed op het milieu, de natuurlijke grondstoffen en de lokale culturen.

© Copyright

Hart van Voh in 1990, Nieuw-Caledonië, Frankrijk
© Yann Arthus-Bertrand

Toelichting van de afbeeldingen

HART VAN VOH IN 1990, NIEUW-CALEDONIË, FRANKRIJK (20°56' Z – 164°39' O).

De mangrove, een bos dat half op het land en half in het water ligt, ontwikkelt zich op de tropische modderige gronden die aan de wisselende getijden worden blootgesteld. Het bos bestaat uit verschillende halofytplanten (planten die op zoutrijke bodems kunnen overleven), met een overwicht aan mangroven en bedekt bijna een kwart van de tropische kusten en ongeveer 15 miljoen hectare over de hele wereld, nu nog de helft van de oorspronkelijke omvang. Deze broze omgeving gaat voortdurend achteruit ten gevolge van de overexploitatie van grondstoffen, de uitbreiding van de landbouw en de steden, de ontwikkeling van de garnalenteelt en de vervuiling. De mangrove blijft wel essentieel voor de zeefauna, het evenwicht van de kust en de lokale economie. Nieuw-Caledonië, een eilandengroep in de Stille Oceaan met een oppervlakte van 18.575 km², heeft 200 km² vrij lage (8 tot 10 meter hoog) maar heel dichte mangrove, voornamelijk op de westkust van Grande Terre, het belangrijkste eiland van Nieuw-Caledonië. In het binnenland, waar het zeewater alleen bij hoogtij binnenkomt, maakt de vegetatie soms plaats voor kale, met zout beladen gebieden die tannas worden genoemd, zoals in de buurt van de stad Voh, waar de natuur deze open plek in de vorm van een gestileerd hart heeft getekend.

© Copyright

Tapijten in Marrakesh, Marokko
© Yann Arthus-Bertrand

Toelichting van de afbeeldingen

TAPIJTEN IN MARRAKESH, MAROKKO (31° 37' N – 8° 00' W)

Net als Egypte, Tunesië en Algerije is Marokko een belangrijk productiecentrum van tapijten. Ze worden traditioneel geweven met wol, symbool van bescherming en geluk, eventueel gecombineerd met zijde, katoen en soms kamelen- of geitenhaar. De kleuren en patronen zijn kenmerkend voor de productiegebieden en in de Hoge Atlas, aan de voet waarvan Marrakesh ligt, zijn de tinten het warmst. Het arbeidspotentieel bestaat hoofdzakelijk uit vrouwen maar ook uit kinderen: Om en bij de 130.000 Marokkaanse jongeren tussen 7 en 17 jaar worden gedwongen te werken en hebben geen toegang tot onderwijs. Dit probleem is uitgeroepen tot een nationale strijd in dit land waar de wettelijke arbeidsleeftijd 15 jaar is - dit geldt echter niet voor huishoudelijk, ambachtelijk of agrarisch werk. Wereldwijd werken 218 miljoen kinderen van 5 tot 17 jaar, waarvan meer dan 153 miljoen illegaal en bijna 73 miljoen in gevaarlijke omstandigheden. Onder hen wordt 47 % uitgebuit in Afrika, 41 % in Azië en 7 % in Latijns-Amerika. In 1992 heeft de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) een Internationaal Programma voor de Eliminatie van Kinderarbeid opgericht, dat hoofdzakelijk acties uitvoert die gericht zijn op de werkgevers. Langzaam en zeldzaam verschijnen op sommige producten labels die de consument garanderen dat zijn of haar aankoop niet door te jonge handen is vervaardigd. Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling 8 inzake waardig werk plant een wereldwijd verbod op kinderarbeid tegen 2025.

© Copyright

Religieus festival Kumbh mela aan de oevers van de Ganges, Allahabad, Uttar Pradesh, India
© Yann Arthus-Bertrand

Toelichting van de afbeeldingen

RELIGIEUS FESTIVAL KUMBH MELA AAN DE OEVERS VAN DE GANGES, ALLAHABAD, UTTAR PRADESH, INDIA (25° 26' 13,10" N – 81° 53' 25,62" O)

De religieuze bedevaart Kumbh Mela brengt enkele miljoenen volgelingen van het hindoeïsme samen op de oevers van de Ganges, bij de samenvloeiing met de Yamuna-rivier. De datum wordt bepaald aan de hand van een astrale kalender en de respectievelijke posities van de zon, de maan en Jupiter. Eens in de twaalf jaar bereikt het gigantische proporties en trekt het tot 6 miljoen mensen aan over een periode van twee maanden. Dit was volgens een aantal ramingen het geval in 2013. Het is de grootste menselijke bijeenkomst ter wereld. Er ontstaan steden van tenten langs de rivier en er worden tijdelijke drijvende bruggen geïnstalleerd om de pelgrims gedurende vijfenveertig dagen te ontvangen. Ze komen in de Ganges baden om zichzelf en hun voorouders te zuiveren van hun zonden. Andere religies organiseren bedevaarten voor gelovigen naar specifieke plaatsen en op specifieke data. Zo komen jaarlijks in de twaalfde maanmaand van de moslimkalender bijna 5 miljoen moslims samen in de stad Mekka, Saoedi-Arabië. Zo'n 15 miljoen katholieken bezoeken jaarlijks het heiligdom van Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe in Mexico terwijl ongeveer 6 miljoen mensen het heiligdom in Lourdes, Frankrijk, bezoeken.

© Copyright

Vrouw vist met een net op een aftakking van de delta, ten zuiden van padmapukur, District Khulna, Bangladesh

© Yann Arthus-Bertrand

Toelichting van de afbeeldingen

VROUW VIST MET EEN NET OP EEN AFTAKKING VAN DE DELTA, TEN ZUIDEN VAN PADMAPUKUR, DISTRICT KHULNA, BANGLASESH (22° 15' 58,86" N – 89° 11' 42,63" O).

Bangladesh, een arm en dichtbevolkt land met gemiddeld 1265 inwoners per km², heeft moeite om zijn bevolking te voeden. Er is echter vooruitgang geboekt in de strijd tegen de armoede en dit heeft gevolgen voor de voedselvoorziening van de inwoners van het land. In 25 jaar tijd is het aantal Bengalen die onder de armoedegrens leven sterk gedaald, van 57 % in 1991 tot 24,3 % in 2016. Ondanks deze afname van de armoede blijft ondervoeding endemisch, vooral bij kinderen. Volgens de FAO (Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties) zijn ongeveer 40 miljoen Bengalen ondervoed, dat is een kwart van de bevolking. In deze context is het begrijpelijk dat 70 % van de bevolking zich ten minste af en toe bezig houdt met een of andere vorm van zelfvoorzienende visvangst. Dit is de meest toegankelijke manier om eiwitten te verkrijgen als je arm bent en geen land bezit. Vis, afkomstig uit de visserij of aquacultuur is de belangrijkste bron van dierlijke eiwitten in Bangladesh